

Dėmesys vandens turizmui Lietuvoje: jis nebeturi būti necivilizuotas ir spartietiškas

Dėl gausybės upių ir ežerų Lietuva yra itin palanki vandens turizmui. Deja, ši sritis mūsų šalyje yra gana menkai išvystyta.

Tačiau į vandens turizmo potencialą pamažu atkreipiamas vis didesnis dėmesys. Pavyzdžiui, šiuo metu baigiamas įgyvendinti Europos Sąjungos remiamas projektas „Darnaus vandens turizmo stiprinimas Lietuvos ir Latvijos pasienio regione, įtraukiant vietos verslininkus ir bendruomenes „WaterTour“. Šio projekto dalyviai – Aukštaitijos saugomų teritorijų direkcija (vadovaujantis partneris), Aukštaitijos nacionalinio parko ir Labanoro regioninio parko direkcija, Jėkabpilio bei Aizkriauklės savivaldybės, taip pat Žiemgalos planavimo regionas.

„Daugybė žmonių Lietuvoje mėgsta plaukioti baidarėmis, kanojomis, irklentėmis, stovyklauti prie vandens telkinių, tačiau infrastruktūros, civilizacijos trūkumas ir kartu būtinybė tai daryti spartietišškai, daug ką ir atgraso. Šiame projekte ir susitelkėme į tai, kaip padaryti vandens turizmą mūsų regione patogesnę ir patrauklesnę“, – sakė projekto koordinatorius Aukštaitijos nacionalinio parko ir Labanoro regioninio parko specialistas Žydris Mukulys.

Ventės Viteikaitės nuotrauka, Žydris Mukulys. Pasak Aukštaitijos nacionalinio parko ir Labanoro regioninio parko specialisto Žydriaus Mukulio, nors Lietuvoje yra daug vandens turizmo gerbėjų, kai ką tokios kelionės atgraso „civilizacijos trūkumu“.

2022 m. Lietuvos turizmo sektoriaus įnašas į bendrąjį vidaus produktą sudarė 3,3 proc. Šio sektoriaus siekis – iki 2030 m. sudaryti bent 4,5 proc. Kaip atkreipė dėmesį Ž. Mukulys, ankstesni pavyzdžiai rodo, kad įrengus tam tikrą turistinį objektą, netrukus apie jį ima kurtis ir kiti, šalia taip pat pradeda telktis įvairūs verslai. Pavyzdžiui, Anykščių regioniniame parke įrengus Medžių lajų taką, greta

netrukus atsirado parduotuvėlė, kavinė, baidarių ir dviračių nuomos punktai. „Tikimės, kad ir projekto metu įrengtos naujienos taps katalizatoriumi šių vietovių plėtrai“, – vylėsi jis.

Aukštaitijos regione išskiriamos dvi nacionalinės svarbos vandens turizmo trasos: Šventosios upės bei Aukštaitijos ežeryno. Abi jos pakliuvo ir į minėtą projektą, taip pat buvo įtraukta vietinės reikšmės Nemunėlio upės trasa.

Kas atlikta? Biržų regioniniame parke Nemunėlio upės trasoje pastatyti trys informaciniai stendai, įrengtos trys atokvėpio vietos (Pučiakalnės, Panemunės ir Straugalių k.), upėje įrengta 15 informacinių riboženklių, išleistas vandens turizmo žemėlapis. Anykščių regioniniame parke Šventosios upės trasoje įrengtos keturios priplaukos valčių nuleidimui, Šventosios ir Virintos upėse pastatyti 32 informaciniai riboženkliai, išleistas vandens turizmo žemėlapis. Gražutės regioniniame parke Šventosios upės ir Aukštaitijos ežeryno trasose atsirado penkios naujos priplaukos valčių nuleidimui, šeši informaciniai riboženkliai, įspėjamasis ženklas Šventosios upėje, trys navigaciniai plūdurai Asavo ir Luodykščio ežeruose, lankytojų srautų skaičiuoklis, išleistas vandens turizmo žemėlapis. Labanoro regioniniame parke projekto lėšomis įrengtas keltas per Aiseto ežerą, sujungęs dviračio trasą tarp dviejų turistų traukos centrų – Kulionių kaimo Molėtų rajone ir Labanoro miestelio Švenčionių rajone.

Ventės Viteikaitės nuotrauka. Nauja priplauka Šventosios upėje ties Anykščių šilelio lynų tiltu.

Mariaus Semaškos nuotrauka. Rankinis keltas per Aiseto ežerą sujungia du populiarius turistinius taškus – Kulionių kaimą Molėtų rajone ir Labanoro miestelį Švenčionių rajone.

T. p. Biržų, Anykščių, Gražutės regioniniuose parkuose įrengtos šešios daugiafunkcinės stotelės su saulės baterijomis, kuriose galima ir pasikrauti mobiliuosius telefonus, ir išgirsti informaciją apie netoliese esančius lankytinus objektus. Išleisti keturi informaciniai videofilmai, ką kiekviename paminėtame parke galima pamatyti ir nuveikti.

Pasak projekto koordinatorės Aukštaitijos saugomų teritorijų direkcijos specialistės Rasos Petrauskienės, saugomose teritorijose svarbu susitelkti į tausojantį turizmą, įtraukti vietinius verslus ir bendruomenes. Tai galėtų būti baidarių ir dviračių nuoma, laivyba ir žvejyba, gidų paslaugos, apgyvendinimas, maitinimas ir pan. Beje, saugomose teritorijose pagaminti produktai yra žymimi specialiu prekės ženklu – stilizuotu paukšteliu su vietovės herbu.

„Šiuo projektu parodome, kad saugomos teritorijos nėra tik vietos, kuriose kažkas ribojama. Tai – gyvos erdvės, kur galima pažinti gamtą, ilsėtis, keliauti atsakingai ir kartu prisidėti prie regionų gyvybingumo. Būtent toks požiūris yra ateities kryptis, kai gamtos apsauga ir turizmas ne konkuruoja tarpusavyje, o papildo vienas kitą“, – sakė ji.